T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/547
KARAR NO : 2024/225
KARAR TR : 03/06/2024

ÖZET: 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 79. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : İ.A.Y.Elek.Dağ.A.Ş.
Vekili : Av. H.B.S
Davalı : Beykoz Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. S.K

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Beykoz Belediye Başkanlığının 26/08/2021 tarih ve 2021/272 sayılı Encümen Kararı ile, Beykoz ilçesi, ... Mahallesi, ... Caddesi, ... Sokak, ... Çıkmazı Sokak ve ... Çıkmazı Sokak üzerinde, davacı tarafından izinsiz altyapı kazısı yapıldığından bahisle, davacı adına 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 79. maddesi uyarınca 375.920 TL idari para cezası verilmiştir.

2. Davacı vekili, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. **Beykoz Sulh Ceza Hâkimliği 27/01/2022 tarih ve D.İş No. 2021/1920 sayılı kararı**ile, itirazın 5326 sayılı Kanun'un 28/1-b maddesi gereğince görev yönünden reddine karar vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir. Mahkeme kararının ilgili kısmı şöyledir:

"İtiraz konusu olayda 3194 Sayılı İmar Kanunun 42. Maddesinin a ve b bentlerine göre cezai işlemin uygulandığı anlaşıldığından yukarıda belirtilen Yargıtay kararında benzer olayda; " 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 5940 sayılı Kanunla değişik 42. maddesi uyarınca verilen idari para cezalarınakarşı açılacakdavaların çözümünde idari yargı yerinin görevli olacağı," hükmü gereğince talebin görev yönünden reddine karar vermek gerekmiş aşağıdaki gibi hüküm kurulmuştur."

4. Davacı vekili, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **İstanbul 11. İdare Mahkemesi 23/06/2022 tarih ve E.2022/449, K.2022/1041 sayılı kararı**ile, 2577 sayılı Kanun'un 15/1-a maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş, davacı vekilinin kararı istinaf etmesi üzerine İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Altıncı

İdare Dava Dairesi 25/10/2022 tarih ve E.2022/2001, K.2022/1797 sayılı kararı ile istinaf talebinin reddine karar vermiş, davacı vekilinin bu kararı temyiz etmesi üzerine Danıştay Sekizinci Dairesi 31/05/2023 tarih ve E.2022/7752, K.2023/2933 sayılı kararı ile temyiz isteminin reddine ve İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Altıncı İdare Dava Dairesinin 25/10/2022 tarih ve E.2022/2001, K.2022/1797 sayılı kararının onanmasına kesin olarak karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. İdare Mahkemesi kararının ilgili kısımları şöyledir:

"Dava dosyasının incelenmesinden,İstanbul ili,Beykoz İlçesi, ... Mahallesi, ... Caddesi, ... Sokak, ... Çıkmazı Sokak ve ... Çıkmazı Sokak üzerinde davacı şirket tarafından izinsiz kazı çalışmaları yapıldığından bahisle 2494 sayılı Belediye Gelirleri Kanunun 79. maddesi uyarınca davacı şirkete 375.920,00-TL idari para cezası verilmesine ilişkin düzenlenen Beykoz Belediye Başkanlığı, Fen İşleri Müdürlüğünün 09.09.2021 tarih ve E-62199748-000-1877/11838 sayılı bildirim yazısı ile bildirilen

Beykoz Belediyesi Encümeninin 26.08.2021 tarih ve 2021/272 sayılı kararının iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlık konusu olayda; 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 79. maddesi hükmü uyarınca verilen idari para cezalarına karşı açılan davaların görüm ve çözümüne ilişkin özel bir düzenleme bulunmaması, dava konusu idari para cezasının Kabahatler Kanunu kapsamında idari yaptırım niteliğinde olması ve dava konusu işlem dahilinde davacı ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren bir kararın da bulunmaması hususları göz önünde bulundurulduğunda, uyuşmazlığın görüm ve çözümünde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun yukarıda açık metnine yer verilen hükümleri uyarınca adli yargının görevli olduğu sonucuna ulaşılmıştır."

III. İLGİLİ HUKUK

6. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun *"Altyapı kazı izni harcı"* başlıklı mükerrer 79. maddesi şöyledir:

"(Ek: 15/2/2018-7099/10 md.)

Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde umumi hizmet alanlarında yapılacak kazı işlemleri için belediyece verilecek altyapı kazı izni, altyapı kazı izni harcına tabidir. Bu harcın mükellefi altyapı kazı izni talebinde bulunanlardır.

Altyapı kazı izni harcının matrahı, öncelikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yayımlanan birim fiyatlar olmak üzere Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı veya bunların ilgili birimlerince yayımlanan birim fiyatlarının, bu idarelerde kazı alanı türü itibarıyla birim fiyatının olmaması halinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanan birim fiyatlarının, kazı alanıyla çarpılması sonucu bulunan ve alan tahrip tutarı olarak tanımlanan tutardır. Altyapı kazı izni harcı, alan tahrip tutarı üzerinden binde 2 oranında alınır. Cumhurbaşkanı belediye grupları itibarıyla bu oranı yarısına kadar indirmeye, on katına kadar artırmaya yetkilidir.

Bu madde kapsamında verilecek altyapı kazı izinleri için ilgili belediyeden altyapı kazı izni belgesi alınır. Altyapı kazı izni başvuruları on beş gün içerisinde sonuçlandırılır. Altyapı kazı alanı ile kazı sırasında diğer altyapı tesislerine zarar verilmesi halinde bu tesisler kazıyı yapan tarafından eski haline getirilir. Altyapı kazı alanı, alan tahrip tutarının peşin yatırılması veya alan tahrip tutarı kadar teminat verilmesi halinde belediyece de kapatılabilir. İzinsiz altyapı kazısı yapanlara veya altyapı kazı alanını usulüne uygun kapatmayanlara belediye encümenince alan tahrip tutarının beş katına kadar idari para cezası verilir. İdari para cezası, ilgilisine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir. Bu yerlerin alan tahrip tutarı, varsa teminatı düşülerek ayrıca tahsil edilir."

7. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun *"Genel Kanun niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

" (Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)

(1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır."

8. 5326 sayılı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrası şöyledir:

"(1)İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

9. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/06/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının 15. maddede belirtilen hüküm doğrultusunda davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve sonuçta usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

10. Raportör-Hakim Süleyman ARIDURU'nun davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim

ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

11. Dava, izinsiz altyapı kazısı yapıldığından bahisle Beykoz Belediye Başkanlığının 26/08/2021 tarih ve 2021/272 sayılı Encümen kararı ile tesis edilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

12. Olayda dava, 2464 sayılı Kanun uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmış olup, 2464 sayılı Kanun'da davacının işlediği ileri sürülen kabahate ilişkin idari yaptırım düzenlenmiş ancak bu idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeninbulunmadığı anlaşılmıştır.

13. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre, Kabahatler Kanunu'nun idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

14. İncelenen uyuşmazlıkta, uygulanan idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2464 sayılı Kanun'da da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

15. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Beykoz Sulh Ceza Hâkimliğinin 27/01/2022 tarih ve D.İş No.2021/1920 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Beykoz Sulh Ceza Hâkimliğinin 27/01/2022 tarih ve D.İş No.2021/1920 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

03/06/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Nilgün	Doğan	Eyüp
YAŞAR	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN